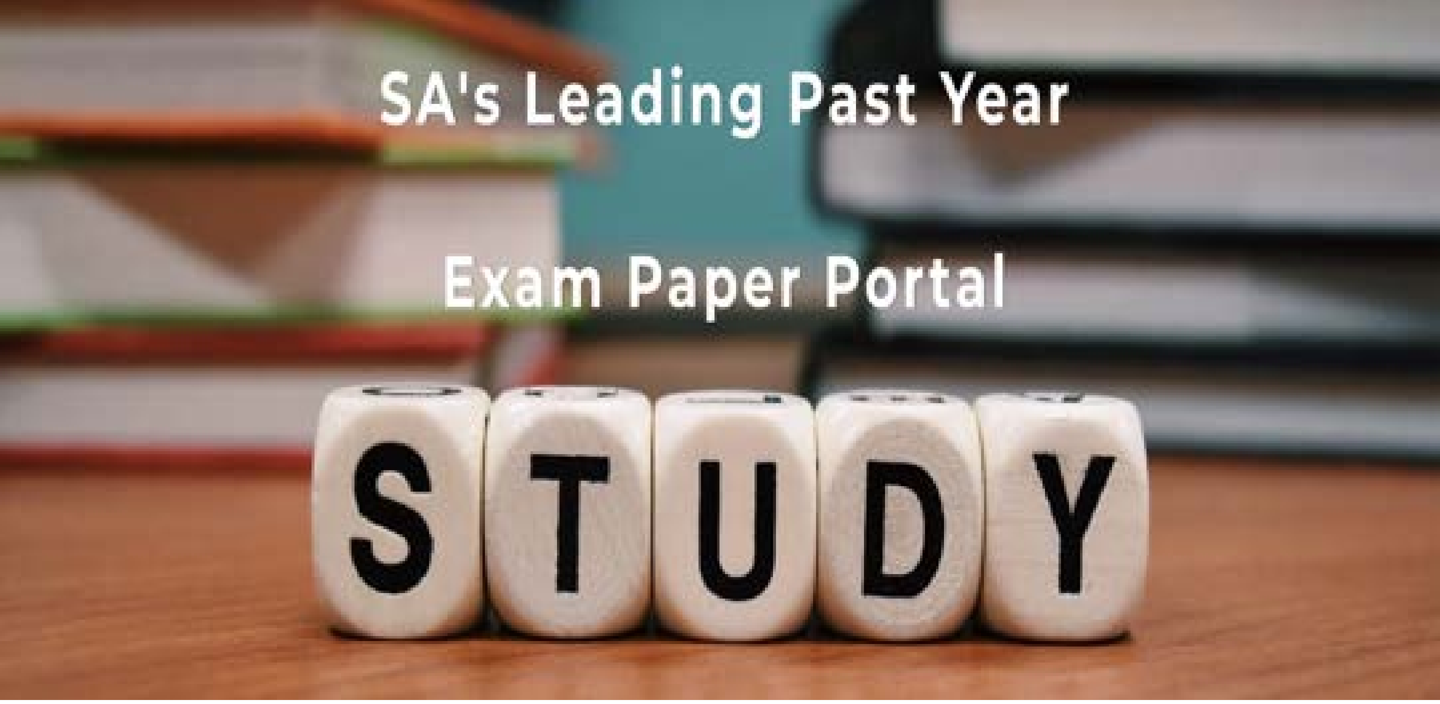

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2022

MPUMALANGA

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 10 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/ EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: *BLADSAK* – Lucas Malan

VERHAAL A: "STOKVEL OP 'N PLAAS" – Justice L Makete

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	(Plaas) Lekkerbek	1
1.2	Sipho/Baba Dlamini	1
1.3	• Hy was streng/kwaai. • Hy was verstandig/verantwoordelik. • Hy het mooi na die plaas gekyk/die huis voor die stokvel geverf. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.4	klanknabootsing	1
1.5.1	B/... het seker gemaak dat almal iets het om te doen.	1
1.5.2	D/... het nie op die plaas gebly nie, maar het kom kuier en ook gehelp.	1
1.5.3	E/... het seker gemaak dat die formele byeenkoms volgens reëls verloop.	1
1.5.4	A/... het boekgehou van die stokvel se geld.	1
1.6	(Die stokvel het amptelik om) **twaalfuur** (begin).	1
1.7.1	dag van plesier	1
1.7.2	wegkruip	1
1.8	C/die mampoer lekker lank gebrou het.	1
1.9	• Die formele deel van die stokvel is afgehandel. • Na ete het die stokvelgangers lekker gesing en gedans. • Die manne het met mekaar begin baklei. • Die Malaita is gevang en het die omgewing verlaat. *(Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
1.10.1	Mandevu het ... • dadelik gegaan toe hulle hom kom roep het. • vir sy vrou gesê om die polisie te bel. • sy eie bakkie en honde gebruik om die Malaita aan te keer/te vang. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.10.2	• Hulle kon nie alles verniet kry nie. • Die mense wat die eetgoed gemaak het, het geld betaal om dit te doen. • Hulle was nie lede van die stokvel nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.11	Die skrywer ... • vertel hoe die stokvel voorberei word en wat alles daar gebeur. • verduidelik wat die doel van die stokvel is. • gebruik woorde wat by die mense se taal/die geleentheid pas. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	Ek sou ... • nie skurke/skollies toelaat nie. • geen wapens toelaat nie. • seker maak daar is genoeg sekuriteit/mense wat toesig kan hou/kan seker maak almal is veilig. • geen drank toelaat nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VERHAAL B: "TOM" – Jeanne Goosen

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	• (Aan die) begin van die maand • Vroeg in die maand *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.14.1	skaafplekke/seerplekke/sere/merke/letsels	1
1.14.2	• (R)100 • (Een) honderd *(Enige EEN)*	1
1.14.3	karretjie/kar	1
1.14.4	varkdraad/draad	1
1.15	• kos/Sy moes kos koop. • skoolfooie/skoolgeld/Sy moes skoolfooie betaal. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.16	• Hulle kon nie toelaat dat die donkie net loop waar hy wil nie. • Hulle moes keer dat die donkie in hulle groentetuin kom. • Die donkie kon probleme (met ander mense) veroorsaak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.17.1	D/... het 'n oplossing vir elke probleem gehad.	1
1.17.2	C/... was verantwoordelik vir die finansies.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.17.3	A/... het diere nie goed versorg nie.	1
1.17.4	E/... het die donkie amper soos 'n mens in die storie laat optree.	1
1.18	• Daar is 'n dam/bosplantasie/koppe langs die erf. • 'n Mens kan nie donkies op die dorp aanhou nie. • Daar was plek vir die donkie om te wei. • Hulle het 'n groot groetetuin. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.19.1	manipuleer	1
1.19.2	positiewe	1
1.20	D/nie daarvan gehou het dat die verteller die broertjie kritiseer nie.	1
1.21	• Die broertjie het die saak nie met die verteller/haar bespreek nie. • Die broertjie het geld vir ander belangrike dinge/vir die res van die maand gebruik om die donkie te koop. • Die verteller was verantwoordelik vir hulle geldsake./As hulle sou sukkel met kos en die skoolfooie, sou die verteller 'n plan moes maak. • Die verteller was bang dat die donkie probleme kon veroorsaak/hulle groentetuin sou verniel. • Die donkie en die karretjie was in 'n slegte toestand. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.22	Die broertjie het ... • die kopie/donkie en karretjie as 'n *bargain* gesien. • gesê dat die donkie hom self sou betaal. • planne gehad om die (lendelam) karretjie self reg te maak. • gedink hulle sou die donkie en karretjie kon gebruik om hulle te help/goed/draad aan te ry. • nie gedink dat die donkie probleme sou veroorsaak nie/planne gehad om plek te maak waar die donkie kon wei. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.23	Ek het geleer dat ... • 'n mens eers na iemand moet luister voordat jy kritiseer. • daar altyd twee kante van 'n saak is. • 'n mens nie sommer die ergste moet verwag nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.24	• Die storie eindig goed/positief/op 'n ligte noot. • Dit lyk of die donkie tevrede is/lag. • Die verteller is nie meer kwaad vir die broertjie nie/het die situasie aanvaar. • Daar is vrede tussen die verteller en die broertjie. • Die broertjie het die donkie gehou. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 2: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1	Silwerkloof (Stalle) *(Aanvaar nie Sil**v**erkloof nie, want dit is Engels)*	1
2.2	Binki/Bianca	1
2.3	• Dit was sy straf./Hy moes 'n les leer. • Lucky moes sy gemeenskapsdiens daar uitdien. • Lucky het iets verkeerds gedoen/was wreed teenoor diere/het (6) katjies doodgemaak/verdrink/diere mishandel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.4	(Lucky moes vir) **drie/3 maande/honderd uur** (lank elke naweek op die perdeplaas werk) *(Fokus op die DRIE)*	1
2.5	'n vergelyking	1
2.6.1	gehoorsaam	1
2.6.2	teruggepraat met Wilma	1
2.7.1	D/... het beter gevoel oor wat met Grace gebeur het.	1
2.7.2	A/... het respek vir diere en ander mense geleer.	1
2.7.3	E/... was nie meer bang vir perde en ander mense nie.	1
2.7.4	B/... se gestremde lyf kon deur perdry geoefen word.	1
2.8	D/iets verkeerds gedoen het.	1
2.9	• Lucky het Tinkerbelle laat weghardloop. • Binki het vir Lucky toebroodjies vir middagete gebring. • Lucky het vir Binki vertel dat sy ma elke aand vir hulle kos kook. • Binki het vir Lucky vertel wat met Dukie gebeur het. *(Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
2.10.1	Binki ... • se (eie) ma het nie tyd of aandag aan haar bestee nie. • se ma was te besig/dikwels oorsee/altyd besig. • se ma het nie gewys dat sy omgegee het vir haar nie. • het iemand nodig gehad om vir haar te sorg/om te gee. • se (eie) ma gril vir haar. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Kopiereg voorbehou

2.10.2	In hierdie antwoord kan ons fokus op:
	• Binki se eienskappe wat Wilma beskermend teenoor haar laat optree het:
	  ○ Binki was bang/skaam vir vreemde mense./Binki was nie gewoond aan mense soos Lucky nie.
	  ○ Binki was bang vir perde.
	  ○ Binki het baie vrese gehad.
	  ○ Binki het nie selfvertroue gehad nie.
	• Lucky se negatiewe houding/optrede:
	  ○ Lucky was baie anders as Binki/het lelik gepraat.
	  ○ Lucky het vir Binki geterg/haar moedeloos gemaak/haar moed gebreek/haar afgekraak.
	  ○ Lucky wou nie op die plaas wees nie.
	  ○ Lucky was van die begin af moeilik/wou nie luister nie/was stout.
	  ○ Lucky was 'n boelie/het vir Binki geboelie.
	  ○ Lucky was aggressief/onbeskof/het Binki seergemaak met die dinge wat hy gesê het.
	  ○ Lucky het nie respek vir ander gehad nie.
	  ○ Lucky raak ongeduldig as sy aarsel. *(soos dit in die teks staan)*
	  ○ Lucky het 'n slegte houding teenoor die perde gehad.
	  ○ Lucky het katjies doodgemaak/was wreed.
	  ○ Wilma het gedink Lucky was 'n slegte persoon.
	• Wilma was bang dat Lucky vir Binki negatief sou beïnvloed.
	(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)
		1

2.11	• Baie jongmense praat so/meng hulle taal. • Dis hoe tieners/jongmense/die mense in sy omgewing praat. • Dis nie sy huistaal nie/hy is 'n Xhosaseun/-spreker. • Dit maak Lucky se karakter geloofwaardig./Dit sou vreemd wees as Lucky suiwer Afrikaans gepraat het. • Lucky weet nie altyd hoe om iets in Afrikaans te sê nie/het nie die nodige woordeskat om in Afrikaans te praat nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.12	Ek sou vir hom ... • gesê het dat 'n mens nie so praat wanneer jy tussen ander/vreemde mense is nie. • gevra het of dit is wat sy ma van hom verwag het/wat sy ma sou dink as sy hoor hoe hy praat. • gesê het dat dit swak maniere is. • ander/beter/alternatiewe woorde gegee het om te gebruik. • gesê het dat hy ander mense moet respekteer/mooi met ander mense moet praat. • verduidelik het dat lelike taal aanstoot gee/mense kwaad maak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.13	(Op) Saterdag/Saterdae	1

Kopiereg voorbehou

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.14	B/hy dit sou regkry dat die perd na hom luister.	1
2.15	• Hy het gedink die perd is dom/kan nie vir homself dink nie/het 'n klein brein. • Hy het nie genoeg van perde af geweet nie. • Hy was kwaad vir Wilma. • Hy was sarkasties. • Hy het nie van diere gehou nie. • Hy het niks van Kaizer gedink nie. • Diere/perde kan nie hoor/luister wat mense sê nie/kan nie mooi dink nie. • Kaizer wou nie na Lucky luister nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.16	• Sy ma se salaris was minder as wat een kat gekos het. /is min betaal/het min geld verdien. • Sy ma moes baie hard werk. • Sy ma moes baie vroeg in die oggend/baie ver ry om betyds by haar werk te wees. • Sy ma moes agter ander mense skoonmaak. • Daar was baie goed in die buitekamer gestoor wat hy eerder kon gebruik. • Die mense het hulle katte beter behandel/meer omgegee as vir hom/sy ma. • Hy moes buite wag terwyl die katte in 'n Zozo-hut was. • Hy was kwaad vir ryk mense/vir die ryk mense vir wie sy ma gewerk het/het nie van ryk mense gehou nie. • Hy wou net iets seermaak omdat hy self seer was. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)* *(Let wel: Die TWEE redes mag nie na dieselfde aspek verwys nie)*	2
2.17.1	vergewe/vergeef/verskoon/vergifnis *(Aanvaar spelfout indien dit nie die betekenis van die woord verander nie, bv. vergief/vergefe maar NIE vergif NIE).*	1
2.17.2	poot/voorpoot/voet/been/hoef/enkel *(Aanvaar spelfout indien dit nie die betekenis van die woord verander nie, bv. bien)*	1
2.17.3	water	1
2.17.4	verbaas/verstom/geskok/woordeloos/ dankbaar/tevrede/bly/gelukkig/opgewonde/beïndruk/geamuseerd/ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.18.1	• C/Mevrou Mhlope het nie meer by die ryk mense gewerk nie. • B/Die swart hings het kwaai gereageer. *(Enige EEN)*	1
2.18.2	E/Binki het haar ma baie min gesien.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.18.3	A/Die perde is gebruik om ander mense te help.	1
2.18.4	D/Binki het nie elke dag skool toe gegaan nie.	1
2.19	• Binki het haar letsels/littekens/scars weggesteek/wou nie gehad het mense moes haar letsels sien nie. • Binki was skaam oor haar letsels/het gedink ander mense gril vir haar. • Binki het letsels op haar arms gehad/brandwonde opgedoen toe hulle huis afgebrand het./Binki se arms het gebrand. *(Ons aanvaar ook Binki se arms het* ***af****gebrand)* • Binki het nie selfvertroue gehad nie, a.g.v. haar littekens. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* *(Aanvaar ook* ***scars*** *omdat dit so in die teks staan)*	1
2.20.1	per ongeluk	1
2.20.2	haar lewe by Wilma te aanvaar soos dit is	1
2.21	• Dis verkeerd om enige mens 'n vark te noem./'n Mens moet ander mense respekteer. • Alle ryk/wit mense is nie dieselfde/sleg nie. • Nie alle witmense is ryk nie/party witmense kry ook swaar. • Dis verkeerd om mense te stereotipeer. • Jy kry slegte mense in alle kulture. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.22	In hierdie antwoord kan ons fokus op: • Lucky: Dit het hom geleer ... ○ om van diere te hou. ○ om respek vir diere/mense te hê. ○ dat alle ryk mense nie sleg is nie. ○ dat daar mense is wat vir ander omgee. ○ om dankbaar te wees vir wat hy het. ○ om sy ma se liefde te waardeer. ○ dat slegte dinge ook met ander/wit mense gebeur. ○ dat perde vir mense luister as jy goed is vir hulle. ○ om verantwoordelikheid vir sy dade te aanvaar. • Binki: Dit het haar geleer ... ○ om Sabrina "Ma" te noem. ○ om nie (meer) bang vir perde te wees nie. ○ om oor haar hartseer te praat. ○ om nie meer skaam vir/oor haar letsels te wees nie. ○ om nie meer bang te wees vir mense soos Lucky nie. • Lucky het vriende met Binki gemaak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.23	• Die **titel** sê vir ons/beteken dat ... ○ perde die krag het om mense te help/te genees/gesond te maak. ✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)* • In die **slot** lees ons dat ... ○ dit wel so in die storie gebeur het. ○ die perde se krag wel (die) mense/karakters gehelp het. ○ die mense en diere saam in harmonie met mekaar was. ○ die mense/karakters se probleme opgelos is/dat hulle gesond geword het/dat hulle lewens beter is. ○ Lucky met Kaizer praat en dit lyk asof Kaizer hom help om diere te respekteer. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* *(<u>Let wel</u>: Die vraag dui aan dat kandidate na die betekenis van die titel en die slot moet verwys. Indien 'n kandidaat nie daarin slaag om 'n duidelike verband te lê nie en net by die een aspek uitkom, is dit 1 punt werd.)*	2

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40